

Nr 1876

av herr Karlsson i Malung m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:141 angående statsbidrag till kommunerna för färdtjänst, hemhjälp och familjedaghem.

Från social och pedagogisk synpunkt betraktas daghem generellt sett som bättre än familjedaghem i valet av tillsynsform i den kommunala barnomsorgen. Kommunal familjedaghemsverksamhet bör därför endast vara ett komplement till daghemmen. Familjedaghem kan vara en lämplig tillsynsform för barn som av olika skäl inte kan anpassa sig till en daghemsverksamhet. Vidare har familjedaghemmen betydelse för orter, främst i glesbygd, som saknar underlag för ett permanent daghem.

I samband med tillkomsten av statsbidrag till kommunala familjedaghem infördes bestämmelser som syftade till att trygga en önskad omfattning av daghemsutbyggnaden i kommunerna. Den bestämmelse som främst skulle ha till syfte att statsbidrag till kommunala familjedaghem inte genom sin konstruktion fick hämma en fortsatt utbyggnad av daghemmen var den s. k. balansregeln. Denna regel avskaffades emellertid år 1972. En annan bestämmelse, som i viss utsträckning haft samma verkan som balansregeln, är den s. k. kvotregeln. Den innebär att rätt till statsbidrag för familjedaghem föreligger endast när den organiserade barntillsynen – genom daghem, fritidshem och familjedaghem – nått en viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen. I propositionen 1974:141 föreslås att kvotregeln slopas från den 1 januari 1975.

Det finns fortfarande kommuner som inte byggt något daghem och ännu fler där antalet platser i daghem i jämförelse med antalet platser i familjedaghem är förhållandevis få. I denna typ av kommuner har kvotregeln indirekt som verkan att den stimulerar en utbyggnad av daghemmen och har en återhållande effekt på familjedaghemsverksamheten. Statsbidrag utgår nämligen redan från första platsen i daghem men till familjedaghem först för de platser som överstiger en viss kvot. Kvotregeln är som styrande instrument för kommunernas utbyggnad av barntillsynen dock något trubbig. Den tidigare gällande balansregeln var från den synpunkten bättre.

Det är betänkligt att, som nu föreslås i propositionen, slopa alla styrinstrument i statsbidragssystemet. Ett sådant kan vara att variera statsbidragets storlek för de olika tillsynsformerna. Det strider emellertid i ännu högre grad än kvotregeln mot vad som i propositionen anförts om produktionsneutrala bidragsbestämmelser. Någon form av bestämmelser, knutna till statsbidragssystemet, som får som effekt att kommunerna prioriterar dag-

hemsutbyggnad före familjedaghem bör dock finnas kvar.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en sådan uppföljning av inriktningen av utbyggnaden av den kommunala barnomsorgen att erforderliga åtgärder snabbt kan vidtas, inom ramen för statsbidragssystemet, om en önskvärd prioritering av daghemsutbyggnaden uteblir.

Stockholm den 29 oktober 1974

OVE KARLSSON (s)

i Malung

BIRGITTA DAHL (s)

BIRGIT HJALMARSSON (s)

MAJ BRITT THEORIN (s)

NILS HJORTH (s)

HELGE HAGBERG (s)

ULLA JOHANSSON (s)

i Örebro

i Hovmantorp

GUNNAR OLSSON (s)

i Edane